

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ VE MİSİR ARAP CUMHURİYETİ
ARASINDA YATIRIMLARIN KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE
KORUNMASINA İLİŞKİN ANLAŞMA İLE ANLAŞMADA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR NOTALARIN
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞU
HAKKINDA KANUN**

(Resmi Gazete ile yayımı: 10.7.1999 Sayı: 23751)

Kanun No
4408

Kabul Tarihi
8.7.1999

MADDE 1. — 4.10.1996 tarihinde Kahire’de imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti ve Mısır Arap Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma” ile söz konusu Anlaşma’da değişiklik yapılmasına dair 11.2.1998 ve 17.2.1998 tarihli notaların onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
VE
MİSİR ARAP CUMHURİYETİ
ARASINDA
YATIRIMLARIN KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASINA İLİŞKİN
ANLAŞMA**

Türkiye Cumhuriyeti ve Mısır Arap Cumhuriyeti bundan sonra Taraflar olarak anılacaklardır.

Özellikle bir Taraf yatırımcılarının diğer Tarafın ülkesindeki yatırımlarıyla ilgili olarak, aralarındaki ekonomik işbirliğini artırma arzusu ile,

Anılan yatırımların tabi olacağı uygulamalara ilişkin bir anlaşma akdinin, sermaye ve teknoloji akımı ile Tarafların ekonomik gelişimini teşvik edeceğini kabul ederek,

İstikrarlı bir yatırım ortamı meydana getirmek ve ekonomik kaynakların en etkin biçimde kullanılmasını sağlamak üzere, yatırımların adil ve hakkaniyete uygun muameleye tabi tutulmasının arzu edileceğini kabul ederek, ve

Yatırımların karşılıklı teşviki ve korunması için bir anlaşmanın imzalanması kararıyla,

Aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır :

MADDE I

Tanıtmaya

İşbu Anlaşmanın amacı bakımından;

1. “Yatırımcı” terimi:

a) Her bir Tarafın yürürlükteki mevzuatına göre vatandaşı sayılan gerçek kişileri,

b) Taraflardan her birinin yürürlükteki mevzuatı çerçevesinde kurulmuş ve merkezi o Tarafın ülkesinde bulunan şirketler, firmalar veya ortaklıklarını ifade eder.

2. “Yatırım” terimi, ev sahibi Tarafın kanun ve nizamlarına uygun olmak kaydıyla, her türlü mal varlığını ve sınırlayıcı olmamakla beraber özellikle aşağıdakileri kapsar:

(a) Hisse senetleri, tahviller ya da şirketlere katılımın diğer şekilleri,

(b) Yeniden yatırımda kullanılan hâsılatlar, para alacakları veya malî değeri olup kanunen ifa edilebilen bir yatırımla ilgili diğer haklar,

© Taşınır ve taşınmaz mallar ile ipotek, tedbir, rehin gibi diğer aynî haklar ile diğer benzer haklar,

(d) Telif hakkı, patent, lisans, sınaî tasarım, teknik proses ile bunların yanısıra ticarî marka, peştemaliye, know-how gibi sınaî ve fikrî mülkiyet hakları ile benzer diğer haklar,

(e) Doğal kaynakların aranması, işlenmesi, istihracı, işletilmesi dahil olmak üzere her bir Tarafın ülkesinde kanun ya da sözleşme ile verilmiş iş imtiyazları.

3. “Hâsılatlar” terimi, bir yatırımdan elde edilen ve özellikle ancak sınırlayıcı olmayacak şekilde kâr, faiz ve temettüleri içerir.

4. “Ülke” terimi, kara ülkesi ve karasuları ile uluslararası hukuka uygun olarak yargılama veya egemenlik haklarına sahip olduğu ülke denizlerini ifade eder.

MADDE II

Yatırımların Teşviki ve Korunması

1. Her bir Taraf, kendi ülkesinde diğer Taraf yatırımcılarının yatırımlarına ve ilgili faaliyetlerine benzer durumlarda herhangi üçüncü bir ülkenin yatırımcılarının yatırımlarına kendi kanun ve nizamları çerçevesinde göstereceği muameleden daha az elverişli olmayacağı şekilde, izin verecektir.

2. Taraflardan her biri kurulmuş olan bu yatırımlara benzer durumlarda kendi yatırımcılarının yatırımları veya herhangi üçüncü bir ülke yatırımcılarının yatırımlarına uyguladığı muameleden hangisi en elverişli ise, o muameleden daha az elverişli olmayan bir muamele uygulayacaktır.

3. Tarafların, yabancıların ülkeye giriş, geçici ikâmet ve istihdamı ile ilgili kanun ve nizamlarına uygun olarak;

(a) Taraflardan her birinin vatandaşlarının, kendilerinin veya kendilerini istihdam eden Tarafın yatırımcısının önemli bir miktar sermaye veya başka kaynak taahhüdünde bulunduğu veya bulunmak üzere olduğu bir yatırımın kurulması, geliştirilmesi, idaresi amacıyla veya işletilmesine ilişkin tavsiyelerde bulunmak üzere diğer Tarafın ülkesine girmesine ve kalmasına izin verilecektir.

(b) Bir Tarafın yürürlükteki kanun ve nizamlarına uygun olarak kurulan ve diğer Taraf yatırımcılarının yatırımları olan şirketler seçtikleri idarî ve teknik personeli tabiiyetlerine bakılmaksızın istihdam etmeye mezun olacaklardır.

4. İşbu maddenin hükümleri, Taraflardan herhangi birinin Taraf olduğu aşağıdaki anlaşmalar bakımından geçerli olmayacaktır.

(a) Mevcut veya gelecekteki herhangi bir gümrük birliği, bölgesel ekonomik teşkilât veya benzer uluslararası anlaşmalar,

(b) Tamamen veya esas olarak vergilendirmeye ilişkin olanlar.

MADDE III

Kamulaştırma ve Tazminat

1. Yatırımlar, yürürlükteki mevzuata ve işbu Anlaşmanın II nci Maddesinde konu edilen genel prensiplere uygun olarak, kamu yararına ve ayrımcı olmayacak biçimde yapılmadıkça ve anında, yeterli ve etkin tazminat ödenmedikçe kamulaştırılmayacak, devletleştirilmeyecek veya doğrudan ya da dolaylı olarak benzer etkisi olan tedbirlere maruz bırakılmayacaktır.

2. Tazminatın, adil ve uygun olması ve kamulaştırılan yatırımın değerini yansıtması taraflarca kararlaştırılmıştır. Tazminat gecikmesiz olarak ödenecek ve Madde IV paragraf 2'de tanımlandığı gibi serbestçe transfer edilebilir olacaktır.

3. Yatırımları, diğer Tarafın ülkesinde savaş, ayaklanma, iç karışıklık veya diğer benzer olaylar nedeniyle zarar gören Taraflardan her birinin yatırımcıları, diğer Tarafça kendi yatırımlarına ya da herhangi üçüncü bir ülke yatırımcılarına uygulanan muameleden daha az elverişli olmayacak şekilde bu tür kayıplarla ilgili olarak benimsenecek işlemlerden hangisi en elverişli ise o muameleye tabi tutulacaklardır.

MADDE IV

Ülkesine İade ve Transfer

1. Taraflardan her biri, iyi niyetle ve kendi mevzuatına uygun olarak, bir yatırım ile ilgili bütün transferlerin kendi ülkesinden içeri ve dışarıya serbestçe ve gereksiz gecikme olmaksızın yapılmasına izin verecektir. Bu tür transferler aşağıdakileri içerir:

(a) Hâsılatlar,

(b) Bir yatırımın tamamının veya bir kısmının satışı veya tasfiyesinden elde edilen kazançlar,

(c) Madde III çerçevesinde tazminatlar,

(d) Yatırımlarla ilgili borçlardan kaynaklanan faiz ödemeleri ve geri ödemeler.

(e) Diğer Tarafın ülkesinde bir yatırım ile ilgili çalışma izni almış olan bir Tarafın vatandaşlarının elde ettikleri maaşlar, haftalık ücretler ve diğer ödemeler,

(f) Bir yatırım uyumsuzluğundan doğan ödemeler,

2. Transferler, yatırımın yapılmış olduğu konvertibl para birimi veya yatırımcı ile ev sahibi Taraf arasında aksine bir anlaşma yapılmadığı takdirde, herhangi bir konvertibl para birimiyle ve transferin yapıldığı tarihte geçerli olan döviz kuru üzerinden yapılacaktır.

MADDE V

Halefiyet

1. Eğer bir Taraf yatırımcısının yatırımı ticarî olmayan risklere karşı kanunî bir sistem dahilinde sigorta edilmişse, sigortalayanın sigorta anlaşmasının şartlarından ileri gelen her türlü halefiyeti diğer Tarafca tanınacaktır.

2. Sigortalayan, yatırımcının kullanmaya yetkili olabileceği haklar dışında hiç bir hakkı kullanmaya yetkili olmayacaktır.

3. Bir Taraf ile yatırımcı arasındaki uyumsuzluklar, bu Anlaşmanın VII. Maddesi hükümleri uyarınca çözümlenecektir.

MADDE VI

Aykırılık

Bu Anlaşma, yatırımları ve ilgili faaliyetleri benzer durumlarda bu Anlaşma ile sağlanandan daha elverişli bir muameleye tabi kılan,

(a) Taraflardan her birinin kanun ve nizamları, idarî uygulamalar veya usullere ya da idarî veya yargısal kararlara,

(b) Uluslararası hukukî yükümlülükler, veya

(c) Bir yatırım anlaşması veya yatırım izni kapsamındakiler de dahil olmak üzere, herhangi bir Tarafın üstlenmiş olduğu yükümlülükler aykırı olmayacaktır.

MADDE VII

Bir Taraf ile Diğer Tarafın Yatırımcısı Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

1. Taraflardan biri ile diğer Tarafın bir yatırımcısı arasındaki o yatırımcının bir yatırımı ile ilgili uyuşmazlıklar, yatırımcı tarafından ayrıntılı bilgi içerecek şekilde ve yazılı olarak yatırım yapılan Tarafa bildirilecektir. Yatırımcı ve ilgili Taraf bu tür uyuşmazlıkları, mümkün olduğunca iyi niyetle, karşılıklı görüşme ve müzakereler yoluyla çözümlenmeye çalışacaklardır.

2. Eğer uyuşmazlıklar, birinci paragrafta belirtilen yazılı bildirim tarihinden itibaren altı ay içinde, bu yolla çözümlenemezse, yatırımcının seçeneğine göre aşağıdaki tahkim kurumlarından birine sunulur.

(a) Her iki Tarafın 18 Mart 1965 tarihinde

Washington D.C.'de, imzalanan Diğer Devletin Vatandaşları ve Devletlerin Arasındaki Anlaşmazlıkların çözümü Sözleşmesi'ni imzalayan ülkeler olması halinde, sözkonusu Sözleşme çerçevesinde kurulan Yatırım Uyuşmazlıklarının çözümü Uluslararası Merkezi (ICSID),

(b) Her iki Tarafın da Birleşmiş Milletler üyesi olması halinde, Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonunun Tahkim Kurallarına göre bu maksatla kurulacak bir tahkim mahkemesi (UNCITRAL),

(c) Paris Uluslararası Ticaret Odası Tahkim Mahkemesi,

(d) Uluslararası Ticarî Tahkim Kahire Bölgesi Merkezi,

(e) İstanbul Ticarî Tahkim Merkezi,

Şu şartla ki; yatırımcının uyuşmazlığa taraf olan Tarafın adli mahkemelerine getirmiş olması halinde ve iki yıl içinde nihai kararın alınmamış olması gerekir.

3. Tahkim kararı; uyuşmazlığın bütün tarafları için kesin ve bağlayıcı olacaktır. Her iki Taraf verilen kararları kendi kanunları çerçevesinde yerine getirecektir.

MADDE VIII

Taraflar Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

1. Taraflar, İşbu Anlaşmanın yorumu veya uygulaması ile ilgili her türlü uyuşmazlığa iyi niyet ve işbirliği ruhu içinde, çabuk ve adil çözüm arayacaklardır. Bu bağlamda, Taraflar bu tür çözümlere ulaşmak için doğrudan ve ilgili görüşmeler yapmayı kabul ederler. Eğer Taraflar, aralarında uyuşmazlığın başladığı tarihten itibaren altı ay içinde bu yöntemle uzlaşmaya varamazlarsa, uyuşmazlık herhangi bir Tarafın talebi üzerine, üç üyeli bir tahkim heyetine götürülebilir.

2. Her bir Taraf talebin alınmasından itibaren iki ay içinde, birer hakem tayin edecektir. Bu iki hakem, üçüncü bir ülke vatandaşı olan üçüncü bir hakemi Başkan olarak seçeceklerdir. Taraflardan biri belirlenen süre içinde bir hakem tayin edemezse, diğer Taraf, Uluslararası Adalet Divanının Başkanından bu tayini yapmasını talep edebilir.

3. Eğer iki hakem, seçimlerinden itibaren iki ay içinde Heyet Başkanının seçimi konusunda anlaşma sağlayamazlarsa, Heyet Başkanı, Taraflardan birinin talebi üzerine Uluslararası Adalet Divanı Başkanı tarafından seçilecektir.

4. Uluslararası Adalet Divanı Başkanı, İşbu Maddenin ikinci ve üçüncü paragraflarında belirtilen konularda görevini yerine getirmekten alıkonulursa veya bu şahıs Taraflardan birinin vatandaşı ise, seçim Başkan yardımcısı tarafından yapılacaktır ve Başkan yardımcısı da anılan görevi yerine getirmekten alıkonulursa veya Taraflardan birinin vatandaşı ise seçim Taraflardan birinin vatandaşı olmayan en kıdemli Divan üyesi tarafından yapılacaktır.

5. Tahkim Heyeti Heyet Başkanının seçildiği tarihten itibaren üç ay içinde, İşbu Anlaşmanın diğer maddeleriyle tutarlı olacak şekilde usul kuralları üzerinde anlaşmaya varacaklardır. Böyle bir anlaşmanın sağlanamaması halinde, Tahkim Heyeti, genelde muteber uluslararası tahkim usulü kurallarını dikkate alarak daha önceki paragrafta belirlenen parametreler doğrultusunda usul kurallarını tayin etmesini Uluslararası Adalet Divanı Başkanından talep edecektir.

6. Taraflarca aksi kararlaştırılmadıkça, Başkanın seçildiği tarihten itibaren sekiz ay içinde, bütün beyanlar yapılacak, bütün duruşmalar tamamlanacak ve Tahkim Heyeti -hangisi daha sonra gerçekleşirse- duruşmaların bittiği tarihte veya son beyanlardan sonra iki ay içinde karara varılacaktır. Tahkim Heyeti, nihaî ve bağlayıcı olacak kararını oy çokluğu ile alacaktır.

7. Başkanın, diğer hakemlerin masrafları ve yargılama ile ilgili diğer masraflar Taraflarca eşit olarak ödenecektir. Bununla birlikte, Tahkim Heyeti giderlerin daha yüksek bir oranının Taraflardan biri tarafından ödenmesine re'sen karar verebilir.

8. Eğer bir uyuşmazlık, bu Anlaşmanın VII nci maddesi uyarınca bir uluslararası tahkim heyetine sunulmuş ve hâlâ orada çözüm beklemekte ise, aynı uyuşmazlık işbu madde hükümleri uyarınca başka bir uluslararası tahkim heyetine sunulmayacaktır. Bu, her iki Taraf arasında doğrudan ve anlamlı görüşmeler yoluyla bağlantı kurmayı engellemeyecektir.

MADDE IX

Yürürlüğe Girme

1. İşbu Anlaşma, her bir Tarafın diğerine İşbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli tüm dahili hukukî formaliteleri tamamladığını bildirdikleri tarihte yürürlüğe girecektir. Anlaşma on yıllık bir dönem için yürürlükte kalacak ve bu Maddenin ikinci paragrafına göre sona erdirilmediği sürece yürürlükte kalacaktır. İşbu Anlaşma, yürürlüğe giriş tarihinde mevcut olan yatırımlara uygulanacağı gibi, bundan sonra yapılan veya gerçekteşen yatırımlara da uygulanacaktır.

2. Taraflardan her biri yazılı olarak diğer tarafa bir yıl öncesinden feshi ihbarda bulunarak, Anlaşmayı ilk on yıllık dönemin sonunda veya bundan sonra her an sona erdirebilir.

3. İşbu Anlaşma Taraflar arasında yazılı bir anlaşma ile değiştirilebilir. Herhangi bir değişiklik, Taraflardan her birinin diğer Tarafa değişikliğin yürürlüğe girmesi için gerekli tüm dahili formaliteleri tamamladığını bildirmesi üzerine yürürlüğe girecektir.

4. İşbu Anlaşmanın sona erme tarihinden önce yapılan ya da gerçekteşen ve bu Anlaşmanın uygulanacağı yatırımlarla ilgili olarak, bu Anlaşmanın diğer bütün Maddelerinin hükümleri, sözkonusu sona erme tarihinden itibaren ilave bir on yıl daha yürürlükte kalacaktır.

İşbu Anlaşmayı her iki Tarafın tam yetkili temsilcileri imzalamışlardır.

4 Ekim 1996 tarihinde Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinde hepsi de asıl olarak imzalanmıştır.

Yorumda farklılık olması halinde İngilizce metin esas alınacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti Adına
Fehim Adak
Devlet Bakanı

Mısır Arap Cumhuriyeti
Hükümeti Adına
Dr. Nawal Abd El Moneim Tatawi
Ekonomi ve Uluslararası
İşbirliği Bakanı

4408

8.7.1999

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
DAGY-1/562-6

Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı Mısır Arap Cumhuriyeti Büyükelçiliğine saygılarını sunar ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mısır Arap Cumhuriyeti Hükümeti arasında imzalanan “Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması”nın bir Taraf ile diğer Tarafın Yatırımcısı Arasındaki Anlaşmazlıkların Çözümü başlıklı VII. maddesinin 2. (e) fıkrasında sehven yeralan “İstanbul Ticarî Tahkim Merkezi” ibaresinin, merkezin tam adı olan “Tahkim, Uzlaştırma ve Hakem Birliklik Müessesesi” olarak değiştirilmesini önermekten şeref duyar.

Bakanlık, Büyükelçiliğin bu öneri hakkında Mısır makamlarının yanıtını bildirmesini takdirle karşılayacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı bu vesileyle Mısır Arap Cumhuriyeti Büyükelçiliğine en derin saygılarını yineler.

Ankara, 11 Şubat 1998

MISIR ARAP CUMHURİYETİ
BÜYÜKELÇİLİĞİ
ANKARA
MISIR ARAP CUMHURİYETİ
BÜYÜKELÇİLİĞİ
ANKARA

Nota No. 58/98

Mısır Arap Cumhuriyeti Büyükelçiliği Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı'na saygılarını sunar ve Bakanlığın 11 Şubat 1998 tarihli ve OAGY-1/562 sayılı Notasına atıfla, Mısır tarafının yukarıda belirtilen Nota'daki öneriyi kabul ettiğini bildirmekten ve Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığının gerekli tedbirleri almasını rica etmekten şeref duyar.

Mısır Arap Cumhuriyeti Büyükelçiliği Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığın'na bu vesileyle en derin saygılarını yineler.

Ankara, 17.02.1998

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
2	17	30
6	31	8, 40: 43, 44, 119: 142

I- Gerekçeli 21 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 31 inci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tali Plan ve Bütçe, Esas Dışişleri Komisyonları görüşmüştür.

III- Esas No. : 1/352